

Smag på Sprog – Rapport

Udarbejdet af: Elisabeth Collé

Institution: Rønne Privatskole

Finansieret af: NCFE – Nationalt Center for Fremmedsprog

Projektets løbetid: 1. marts 2024 - 31. maj 2025

Indholdsfortegnelse

[Indholdsfortegnelse](#)

[Forord](#)

[1. Resumé](#)

[2. Teoretisk baggrund](#)

[3. Metoder](#)

[3.1 Deltagere og organisering](#)

[3.2 Den didaktiske ramme](#)

[3.3 Undervisningsforløb og materialer](#)

[3.4 Evalueringsmetoder](#)

[4. Resultater](#)

[4.1 Fra idé til praksis: Opstart og samarbejde i et CLIL-baseret læringsfællesskab](#)

[4.1.1 Indledende møde](#)

[4.1.2 Minikursus i CLIL](#)

[4.1.3 Fælles udarbejdelse af kompetencemål](#)

[4.1.4 Udviklingsmøder](#)

[4.1.5 Evalueringsmøde](#)

[4.1.6 Sprogfagsvejlederens opgaver](#)

[4.1.7 Oversigt over aktiviteter og timeforbrug i det tværfaglige læringsfællesskab – Smag på Sprog](#)

[4.1.7.1 Etablering af det tværfaglige fællesskab](#)

[4.1.7.2 Udvikling, afprøvning og evaluering per forløb](#)

[4.2 Evaluering af forløbene](#)

[4.2.1 Elevevaluering: Indsigter og konklusioner](#)

[4.2.1.1 Smag på sprog - Sprache geht durch den Magen](#)

[4.2.1.2 Smag på sprog - Gesund und klimaschonend essen](#)

[4.2.1.3 Fælles konklusion](#)

[4.2.2 Lærerperspektiv](#)

[4.2.3 Sprogvejlederens observationer](#)

[4.2.4 Konklusion](#)

[4.3 Evaluering af læringsfællesskabet](#)

[4.3.1 Lærernes evaluering](#)

[4.3.2 Sprogfagsvejlederens evaluering](#)

[4.4 Sprogvejlederens rolle](#)

[5. Resultater](#)

[5.1 Praksisanbefalinger](#)

[6. Diskussion](#)

[7. Konklusion og perspektivering](#)

[8. Bibliography](#)

[Bilag](#)

Forord

Denne rapport præsenterer erfaringerne fra projektet Smag på Sprog, der blev gennemført på Rønne Privatskole med støtte fra NCFF – det Nationale Center for Fremmedsprog. Projektet havde til formål at etablere et tværfagligt læringsfællesskab og undersøge, hvordan samarbejdet kan struktureres og udvikles som ramme for CLIL-inspireret undervisning.

1. Resumé

Smag på Sprog er et praksisudviklingsprojekt, der havde til formål at undersøge, hvilke organisatoriske, strukturelle og didaktiske rammer der understøtter opbygningen af et tværfagligt samarbejde mellem madkundskab og tysk, samt hvordan en sådan samarbejdskultur og -struktur kan styrke fremmedsprogsundervisningen i grundskolen gennem en CLIL-inspireret tilgang.

Projektet havde tre overordnede mål:

- At etablere et tværfagligt læringsfællesskab mellem de praktisk-musiske fag og sprogfagene, her madkundskab og tysk, med det formål at styrke anvendelsen af fremmedsprog gennem en CLIL-inspireret tilgang i grundskolen
- At undersøge og dokumentere hvordan et tværfagligt læringsfællesskab kan bidrage til at øge praksisnære læringsmuligheder i sprogfagsundervisning samt bidrage positivt til elevernes engagement og læring
- at skabe en kultur og struktur i samarbejdet, som understøtter udviklingen af CLIL-inspirerede undervisningsforløb

Gennem udviklingen og afprøvningen af to CLIL-forløb i 7. klasse blev der arbejdet målrettet med centrale sprogdidaktiske temaer - ordforrådstilegnelse og mundtlighed - samtidig med at madkundskabens faglige mål blev integreret. Forløbene blev udviklet i tæt samarbejde mellem faglærere og en sprogfagsvejleder, og blev evalueret gennem kvalitative og kvantitative metoder.

Resultaterne viser, at eleverne oplevede øget motivation og sprogligt udbytte, særligt når undervisningen var praksisnær og meningsfuld. Lærerne fremhævede det faglige udbytte af samarbejdet og vurderede, at sprogfagsvejlederens rolle var central for projektets gennemførelse. Rapporten konkluderer, at CLIL-inspirerede forløb kan styrke sprogundervisningen og fremme samarbejde mellem fag, når der afsættes tid, skabes fælles forståelse og ledelsen bakker op strukturelt.

Rapporten afsluttes med en række anbefalinger til hvordan tværfaglige læringsfællesskaber kan understøttes strukturelt og fagligt.

2. Teoretisk baggrund

Projektet *Smag på Sprog* tager afsæt i aktuelle udfordringer og politiske ambitioner for fremmedsprogsundervisningen i folkeskolen. Ifølge NCFF's barriereanalyse (Lund et al., 2023) oplever mange elever fremmedsprog som abstrakte og svære at anvende i praksis, hvilket har negativ indflydelse på deres motivation og sproglige selvtillid. Analysen peger på, at en mere anvendelsesorienteret og praksisnær undervisning kan gøre sprogundervisningen mere relevant og engagerende for eleverne (NCFF, 2021). Samtidig lægger den politiske aftale om folkeskolen fra 2024 vægt på netop øget faglighed, varieret undervisning og styrket praksisnærhed – blandt andet gennem mere tværfagligt samarbejde og anvendelsesorienterede forløb (Børne- og Undervisningsministeriet, 2024).

I denne sammenhæng fremstår CLIL-baseret undervisning som et oplagt bud på, hvordan fremmedsprogsfagene kan bringes tættere på elevernes hverdag og gøres meningsfulde gennem integration i konkrete og sanselige fag som madkundskab. Et tværfagligt læringsfællesskab, som det der blev etableret i *Smag på Sprog*, bidrager til at nedbryde faggrænser og fremme en undervisningsform, hvor sprog bliver et brugbart redskab i autentiske situationer – en tilgang, der både adresserer kendte motivationsbarrierer og understøtter målene i den nye skolereform.

Projektet *Smag på Sprog* tager udgangspunkt i den didaktiske tilgang CLIL (Content and Language Integrated Learning), hvor indholdslæring og sprogindlæring foregår samtidig. CLIL anvendes internationalt som en metode til at fremme sprogtilegnelse gennem fagligt meningsfulde kontekster og bygger på idéen om et dobbelt læringsfokus: eleverne lærer både et fremmedsprog og noget fagligt indhold (CLIL4U Project, 2016).

I CLIL-baseret undervisning er det centralt, at sproget indlæres gennem konkrete, meningsfulde aktiviteter, hvor det anvendes funktionelt i kontekst. Fokus ligger på at gøre sproget til et redskab for faglig læring. Ifølge *CLIL4U Guidebook* fremmes sprogtilegnelsen gennem visuel støtte, aktiv deltagelse og systematisk stilladsering, der understøtter elevernes forståelse og produktion af sprog. Denne tilgang er særligt gavnlig i grundskolen, hvor eleverne profiterer af praksisnære og handlingsorienterede undervisningsformer – og i særdeleshed i undervisningen i andet fremmedsprog, hvor CLIL tilgangen kan bidrage til at gøre sproget både mere tilgængeligt og meningsfuldt.

I en CLIL-inspireret didaktik spiller både ordforrådstilegnelse og mundtlighed en central rolle, da sproget bruges som redskab for faglig læring. Ifølge NCFF (NCFF, 2023b) er systematisk arbejde med ordforråd en forudsætning for, at eleverne kan forstå og anvende sprog i faglige kontekster. Samtidig fremhæves det, at mundtlighed skaber muligheder for interaktion og afprøvning af sproget i praksis, hvilket er afgørende for at udvikle funktionelle sprogkompetencer (NCFF, 2023a). Når sprog indgår i meningsfulde aktiviteter med høj elevdeltagelse og kontekstuel støtte, som i CLIL, styrkes både ordforråd og mundtlighed i et funktionelt læringsmiljø.

Projektet tager desuden afsæt i nyere forskning om tværfaglige læringsfællesskaber og samarbejde mellem lærere. Ifølge Skovbo og Nybo (Skovbo & Nybo, 2019) kan samarbejde i fagteams, hvor lærere arbejder målrettet og deler ansvar, skabe grundlag for både faglig udvikling og pædagogisk innovation. Når lærere systematisk afprøver og reflekterer over undervisningspraksis i et struktureret fællesskab, styrkes kvaliteten af undervisningen og den didaktiske tænkning. Denne tilgang har været central i *Smag på sprog*, hvor det tværfaglige samarbejde har været organiseret med klare mål, fælles planlægning og kontinuerlig sparring.

Projektets fokus på sprogfagsvejlederens rolle relaterer sig desuden til vejledningsforskning, hvor vejlederen fungerer som både facilitator, faglig sparringspartner og procesleder (Fogh-Nielsen, 2011; Westmark et al., 2012). I *Smag på sprog* konteksten bliver sprogfagsvejlederen desuden en nøgleperson i oversættelsen af CLIL-teori til praksis.

3. Metoder

3.1 Deltagere og organisering

Projektet blev gennemført på Rønne Privatskole i skoleåret 2024-2025, og involverede tre lærere: to tysklærere og én madkundskabslærer. Projektet blev ledet og faciliteret af en sprogfagsvejleder, som havde ansvar for det didaktiske grundlag, koordinering af samarbejdet og udvikling af undervisningsmaterialer.

Projektets deltagere blev rekrutteret af sprogfagsvejlederen og deltagelsen var frivillig og lystbetonet. Deltagerne indgik i et tværfagligt læringsfællesskab med fokus på fælles planlægning, udvikling, afprøvning og evaluering af CLIL-inspirerede undervisningsforløb i tysk og madkundskab. Der blev afholdt møder før, under og efter afviklingen af forløbene, med høj mødedeltagelse og aktiv sparring. Projektet blev finansieret af NCFE, og lærernes deltagelse blev dækket inden for en fastlagt budgetramme, hvilket muliggjorde frikøb af tid til forberedelse og mødeaktivitet. Forløbene blev afprøvet både som en del af den almindelige undervisning og i forbindelse med skemaopbrudte uger, som skolen gennemfører tre gange årligt. Forløbene er dog tilrettelagt, så de uden problemer kan integreres i den ordinære undervisning i tysk og madkundskab, uden behov for særlige skemalægninger eller ekstra ressourcer.

3.2 Den didaktiske ramme

Undervisningsforløbene blev udviklet med udgangspunkt i CLIL-inspireret didaktik. CLIL (Content and Language Integrated Learning) kombinerer faglig indlæring med sprogtilegnelse. I denne tilgang undervises eleverne i et eller flere skolefag på et andet sprog end deres modersmål – oftest engelsk, men også andre fremmedsprog anvendes. Eleverne forventes ikke at mestre målsproget på forhånd; de tilegner sig det nødvendige sprog undervejs, mens de samtidig arbejder med det faglige indhold. Der arbejdes med fire centrale dimensioner (de såkaldte 4 C'er): Content (fagligt indhold), Communication (sprog), Cognition (tænkning) og Culture (kulturforståelse). (Montalto et al., n.d.)

Særligt sprogdidaktisk fokus i projektet var desuden lagt på ordforrådstilegnelse og mundtlighed integreret i madkundskabsfaglige aktiviteter.

3.3 Undervisningsforløb og materialer

Der blev i projektet *Smag på sprog* udviklet og afviklet to CLIL-inspirerede undervisningsforløb, målrettet 7. klassetrin. Hvert forløb strakte sig over cirka 12 lektioner og integrerede tysk som fremmedsprog i madkundskabsundervisningen. Forløbene blev tilrettelagt med udgangspunkt i CLIL-tilgangen, hvor sproglige og faglige læringsmål forfølges parallelt gennem meningsfulde og kontekstnære aktiviteter. Afprøvningen af hvert forløb forudsatte som minimum 12 undervisningslektioner, og erfaringerne fra projektet viser, at timetallet, ikke overraskende, varierer afhængig af lærer og elevgruppe.

Forløbet *Smag på sprog - Sprache geht durch den Magen* fokuserer på tilegnelse af ordforråd om fødevarer, fødevarers tekstur og smag samt opskriftsforståelse, mens forløbet *Smag på sprog: Gesund und klimaschonend essen* fokuserer på mundtlighed og omhandler makronæringsstoffer, sammensætning og præsentation af retter, fokus på plantebaserede proteiner og etiske spørgsmål vedrørende mad. Forløbene blev planlagt med udgangspunkt i fælles kompetencemål fra tysk og madkundskab og omfattede bl.a.:

- Læsning og forståelse af opskrifter
- Udarbejdelse af indkøbslister og menukort
- Viden om fødevarers smag og tekstur og makronæringsstoffer
- Viden om både etiske og klimamæssige argumenter for en vegansk kost
- Produktion af videoopskrifter og kampagnevideo

Alt undervisningsmateriale (herunder lærervejledninger og elevopgaver) blev udarbejdet specifikt til projektet af sprogfagsvejlederen i samarbejde med projektets deltagere.

3.4 Evalueringsmetoder

Projektet blev evalueret gennem en kombination af:

- Spørgeskemaer til elever efter hvert forløb (kvantitativ evaluering)
- Sprogfagsvejleders observationer under afprøvning af undervisningen (kvalitativ evaluering)
- Observationer og kvalitative evalueringer fra lærerne (mundtlige og skriftlige refleksioner og evalueringsmøde) både om forløbene og om samarbejdet i det tværfaglige læringsfællesskab.

Data blev brugt formativt undervejs og summativt til afsluttende analyse og praksisanbefalinger.

4. Resultater

4.1 Fra idé til praksis: Opstart og samarbejde i et CLIL-baseret læringsfællesskab

Det tværfaglige læringsfællesskab blev etableret mod slutningen af det pågældende skoleår for at give lærerne mulighed for at indarbejde projektet i deres arbejdsoversigt og tage højde for det i planlægningen af årsplaner for det kommende skoleår.

Der blev udviklet to CLIL-inspirerede forløb på 12 lektioner i det tværfaglige læringsfællesskab.

Forløbene *Smag på sprog: Sprache geht durch den Magen* og *Smag på sprog: Gesund und klimaschonend* essen er vedhæftet som bilag.

4.1.1 Indledende møde

Det indledende møde i *Smag på Sprog*-projektet havde til formål at introducere projektets rammer, formål og tidsplan samt at etablere det tværfaglige læringsfællesskab mellem madkundskab og tysk. Deltagerne blev præsenteret for projektets overordnede tidsmæssige, og økonomiske ramme samt den didaktiske tilgang, som de kommende undervisningsforløb skulle tage afsæt i. Der blev afstemt forventninger til samarbejde, rollefordeling og arbejdsindsats, og planlagt møder frem mod sommerferien, herunder et mini-kursus i CLIL og et møde om fælles mål og årsplanlægning. Mødet blev afsluttet med en fælles brainstorm over mulige temaer og aktiviteter.

4.1.2 Minikursus i CLIL

Som led i etableringen af det tværfaglige læringsfællesskab afholdt sprogfagsvejlederen et introducerende minikursus i CLIL (Content and Language Integrated Learning) for de involverede

lærere. Kurset havde til formål at skabe en fælles forståelse for CLIL som didaktisk ramme og at inspirere til, hvordan sproglig og faglig læring kan integreres meningsfuldt i undervisningen.

Kurset tog afsæt i både Coyles model for CLIL (Coyle et al., 2010) og den praksisnære tilgang fra CLIL4U-projektet (Montalto et al., n.d.). Deltagerne blev introduceret til de tre centrale sprogfunktioner i CLIL: *language of learning* (det nødvendige faglige ordforråd), *language for learning* (det sprog, der kræves for at kunne samarbejde og deltage i læringsaktiviteter) og *language through learning* (det sprog, der opstår gennem læringsprocessen). Derudover blev der arbejdet med 5C-modellen (Content, Communication, Cognition, Competence og Community) og konkrete eksempler på undervisningsforløb, som demonstrerer, hvordan fagligt indhold og sprogindlæring kan integreres i praksis.

Kurset inddrog desuden hands-on øvelser, hvor lærerne arbejdede med sproglige niveauer i opgaver og analyserede eksisterende CLIL-materialer. Formålet var at styrke lærernes evne til at planlægge undervisning, hvor sprog og fagligt indhold er tæt integreret – og dermed skabe rammer for autentisk sprogbrug i praksisfaglige sammenhænge som madkundskab.

4.1.3 Fælles udarbejdelse af kompetencemål

I forlængelse af minikurset i CLIL blev der afholdt et møde med fokus på fælles kompetence- og vidensmål i tysk og madkundskab. Formålet var at sikre, at det tværfaglige samarbejde blev forankret i begge fags *Fælles Mål* og ikke blot i tematiske overlap. Deltagerne havde på forhånd forberedt sig ved at gennemlæse og lave et udpluk i de relevante *Fælles Mål*. Ved at gennemgå og sammenholde målene fik lærerne mulighed for at identificere faglige muligheder, afklare prioriteringer og sikre, at begge fag bidrog meningsfuldt og målrettet til de fælles CLIL-inspirerede forløb. Mødet dannede dermed et vigtigt fagdidaktisk udgangspunkt for det videre samarbejde.

4.1.4 Udviklingsmøder

På udviklingsmøderne blev de CLIL-inspirerede undervisningsforløb udarbejdet i et tæt samarbejde mellem lærerne og sprogfagsvejlederen. Arbejdet tog afsæt i en fælles fastlæggelse af relevante kompetenceområder, vidensmål og kompetencemål i henholdsvis tysk og madkundskab. På baggrund heraf blev der formuleret en overordnet tematisk ramme for hvert forløb.

Herefter blev der i fællesskab genereret idéer til konkrete aktiviteter og indholdselementer, der både understøttede CLIL-tilgangen og det sprogdidaktiske fokusområde – fx ordforrådstilegnelse, mundtlighed eller interkulturel kompetence. Sprogfagsvejlederen samlede og strukturerede idéerne og udarbejdede et første udkast til et undervisningsforløb, hvor der blev taget højde for både faglig progression og behovet for stilladsering.

Dette udkast blev efterfølgende gennemlæst af lærerne, som kom med faglige vurderinger og justeringer. Under det næste udviklingsmøde blev forløbet i fællesskab revideret og tilpasset, så det afspejlede deltagernes faglige intentioner og praktiske erfaringer. Det færdige forløb blev derefter udarbejdet af sprogfagsvejlederen, og der blev afsat tid til, at lærerne kunne gennemlæse materialet forud for afprøvningen i undervisningen.

4.1.5 Evalueringsmøde

Efter afprøvningen af de CLIL-inspirerede undervisningsforløb blev der afholdt et evalueringsmøde med deltagelse af lærerne og sprogfagsvejlederen. Mødet havde til formål at samle erfaringer fra forløbene, drøfte elevernes udbytte og motivation samt identificere styrker og udviklingspunkter i materialet og samarbejdet. Deltagerne oplevede mødet som en værdifuld ramme for refleksion og videreudvikling, og evalueringen dannede grundlag for justeringer i det endelige forløbsmateriale.

4.1.6 Sprogfagsvejlederens opgaver

Sprogfagsvejlederen varetog en række opgaver, der lå ud over selve mødedeltagelsen. Dette omfattede planlægning og koordinering af møder, udarbejdelse af dagsordener og referater, systematisering af ideer fra udviklingsmøder samt løbende evaluering og dokumentation af projektets fremdrift. Derudover blev der afsat tid til forberedelse og efterbehandling af møder og ikke mindst udarbejdelse af undervisningsmateriale, hvilket samlet udgjorde en væsentlig del af vejlederens arbejdsindsats.

4.1.7 Oversigt over aktiviteter og tidsforbrug i det tværfaglige læringsfællesskab – Smag på Sprog

Nedenstående oversigt præsenterer de aktiviteter og det tidsforbrug, der var afsat i projektet *Smag på Sprog* til opstart af samarbejdet i det tværfaglige læringsfællesskab og udvikling, samt evaluering af et CLIL-inspireret forløb med en varighed på cirka 12 lektioner. Oversigten kan tjene som inspiration for fremtidige tværfaglige projekter og giver et konkret indblik i den nødvendige tidsramme og arbejdsindsats, der med realistisk forventning bør afsættes for at sikre et fagligt bæredygtigt og velfungerende samarbejde.

4.1.7.1 Etablering af det tværfaglige fællesskab

Det samlede tidsforbrug i etableringsfasen udgjorde 30 timer – fordelt på 18 timer for lærerne og 12 timer for sprogfagsvejlederen.

Mødetype	Timer pr. deltager	Deltagere	Total timer
Indledende møde i det tværfaglige fællesskab	1 time	3 lærere + 1 sprogfagsvejleder	4 timer
Mini-kursus i CLIL	2 timer	3 lærere + 1 sprogfagsvejleder	8 timer
Tid til refleksion og forberedelse af kompetenceområder og vidensmål til årsplaner	1 time	3 lærere + 1 sprogfagsvejleder	4 timer
Fælles udarbejdelse af kompetencemål Antal møder: 1 Variation: 2 timer	2 timer	3 lærere + 1 sprogfagsvejleder	8 timer
Forberedelse af CLIL kursus og forberedelse og efterbehandling af møderne	6 timer	1 sprogfagsvejleder	6 timer

4.1.7.2 Udvikling, afprøvning og evaluering per forløb

Per forløb (ca 12 lektioner) udgjorde det samlede timeforbrug i udviklings-og evalueringsfasen 53 timer fordelt på 21 timer for lærerne og 32 timer for sprogfagsvejlederen. Hertil kommer tid til afprøvning.

Aktivitet	Timer pr. deltager	Deltagere	Total timer
Udviklingsmøder Antal møder: 2 Varihed: 1-1.5 timer	3 timer	3 lærere + 1 sprogfagsvejleder	16 timer
Planlægning af møderne	4 timer	1 sprogfagsvejleder	4 timer
Individuel refleksion i forbindelse med fælles planlægning og gennemlæsning af forløbsmateriale samt evalueringstid	3 timer	3 lærer	9 timer
Løbende evaluering	4 timer	1 sprogfagsvejleder	4 timer
Udvikling/redigering af forløb	20 timer	1 sprogfagsvejleder	20 timer
Afprøvning af forløb	–	Alle	–
Evalueringsmøde Antal: 1 Varihed: 1 time	1 time	3 lærer + 1 sprogvejleder	4 timer

4.2 Evaluering af forløbene

4.2.1 Elevevaluering: Indsigter og konklusioner

Som led i evalueringen af *Smag på sprog*-projektet har eleverne udfyldt et spørgeskema efter hvert af de to gennemførte forløb. Spørgeskemaerne havde til formål at indsamle elevernes egne vurderinger af det oplevede sproglige og faglige udbytte, deres motivation undervejs samt relevansen af de enkelte aktiviteter i forløbene. Besvarelserne giver et indblik i, hvordan eleverne har oplevet undervisningen med særligt fokus på anvendelsen af tysk i praksisfaglige kontekster. De kvalitative og kvantitative data danner baggrund for en analyse af CLIL-tilgangens betydning for elevernes engagement og læring.

4.2.1.1 Smag på sprog - Sprache geht durch den Magen

Evalueringen af forløbet *Smag på sprog - Sprache geht durch den Magen* viser, at eleverne generelt oplevede en høj grad af relevans og motivation i forbindelse med de gennemførte aktiviteter, som integrerede tysk sprogbrug i madkundskabsundervisningen. Elevernes spørgeskemabesvarelser giver et nuanceret billede af både sprogligt udbytte og elevengagement.

Ordforrådsarbejde fremstod som et af de mest meningsfulde elementer i forløbet. Hele 25 ud af 28 elever vurderede aktiviteter relateret til fødevarerord som relevante eller meget relevante, og 22 ud af 26 elever fandt arbejdet med chunks som støtte til opskriftsforståelse relevant. Disse resultater peger

på, at målrettet leksikalsk arbejde og sproglige støttestrukturer i kontekst er centrale komponenter i praksisnær CLIL-undervisning. Dette bekræftes yderligere af, at 72 % af eleverne oplevede, at de i nogen eller høj grad kunne huske madrelateret ordforråd efter forløbets afslutning. Dog angav ingen højeste vurdering, hvilket antyder, at der er plads til forbedret konsolidering og gentagelse. I relation til opskriftsforståelse vurderede 55 % af eleverne deres kompetencer som middel til høj, mens kun 10 % følte sig helt sikre. Samtidig angav 68 % af eleverne, at de i nogen eller høj grad kunne læse og forstå en opskrift på tysk. Disse fund understøtter, at funktionel læsning, kombineret med visuel støtte og fokuseret ordforrådstilegnelse, er blandt de mest effektive læringsveje i CLIL-forløbet.

Aktiviteterne med fokus på smag og mundtlighed blev samlet set vurderet som relevante af en væsentlig del af eleverne. Arbejdet med at beskrive smag og konsistens blev vurderet som relevant af 14 ud af 27 deltagere. Samtidig viste spørgeskemabesvarelserne, at kun 31 % følte sig i stand til i høj grad at beskrive smag og konsistens på tysk i enkle sætninger. Dette peger på, at netop den mundtlige formulering af sanseindtryk udgør en didaktisk udfordring, der bør adresseres med tydelig stilladsering og trykke rammer for sproglig deltagelse. I forlængelse heraf vurderede 18 ud af 23 elever smagslegen – som kombinerede sensorik med mundtlig tysk – som relevant eller meget relevant. Aktiviteten blev generelt positivt modtaget, men evalueringen indikerer også, at mundtlig deltagelse kræver tydelig rammesætning og differentieret støtte for at inkludere alle elevtyper, særligt dem med lav sproglig selvtillid.

Elevernes motivation for at engagere sig i tysk gennem madkundskab blev generelt vurderet positivt. 65 % af eleverne angav, at de fandt denne undervisningsform motiverende, og 24 % vurderede den som meget motiverende. En mindre andel (ca. 14 %) angav laveste score, hvilket tyder på, at engagementet i nogen grad hænger sammen med individuelle præferencer og sandsynligvis også elevernes sproglige forudsætninger. Opgavernes sværhedsgrad blev samtidig vurderet som passende; de fleste elever placerede sig i midten af skalaen, og ingen vurderede opgaverne som hverken meget lette eller meget svære. Det indikerer, at forløbet generelt var velafbalanceret med hensyn til kompleksitet og tilpasset målgruppen.

Blandt de aktiviteter, der opnåede størst positiv respons, var selve madlavningen ud fra en opskrift på tysk. Aktiviteten blev vurderet som relevant eller meget relevant af samtlige 24 elever, der deltog. Dette understreger det store potentiale, der ligger i at anvende praktiske og sanselige aktiviteter som ramme for funktionel sproganvendelse og øget motivation. Tilsvarende blev videoopskriften, hvor eleverne arbejdede produktorienteret, vurderet som relevant eller meget relevant af 24 ud af 26 deltagere. Evalueringen viser, at opgaver, hvor eleverne producerer og formidler på fremmedsproget, rummer både høj motiverende værdi og potentiale for kreativ sproglig udfoldelse.

Samlet set peger resultaterne fra elevevalueringen på, at CLIL-forløbet har understøttet sprogtilægnelse gennem meningsfulde, praksisnære og engagerende aktiviteter – med særligt potentiale i ordforrådsarbejde, opskriftsforståelse, produktive aktiviteter og praktisk anvendelse.

4.2.1.2 Smag på sprog - Gesund und klimaschonend essen

Elevernes evaluering af forløbet *Smag på sprog - Gesund und klimaschonend essen* viser et generelt positivt udbytte af det tværfaglige CLIL- inspirerede forløb, både i forhold til madkundskabsfaglige og

sproglige kompetencer. Særligt kombinationen af praktiske opgaver og anvendelsesorienteret sprogarbejde har understøttet elevernes læring og motivation.

Omkring halvdelen af eleverne vurderede, at de i nogen eller høj grad kunne forklare, hvad makronæringsstoffer er, efter endt forløb. En mindre andel angav laveste vurdering, hvilket antyder, at forståelsen af fagbegreber med fordel kan styrkes yderligere. Samtidig angav over 60 % af eleverne, at de i nogen grad kunne anvende en digital kostberegner til analyse af fødevarer. Her var der dog kun få, som følte sig helt sikre, hvilket peger på potentialet for yderligere øvelse og rutineopbygning i brugen af digitale redskaber i praksis.

På det sproglige plan viste evalueringen, at eleverne generelt oplevede fremgang i deres anvendelse af tysk. 64 % vurderede, at de kunne føre en enkel samtale i kontekster som indkøb og restaurantbesøg, og næsten 69 % vurderede, at de i nogen eller høj grad kunne præsentere en ret (deres Buddha Bowl) mundtligt på tysk, inklusiv relevante ingredienser og næringsindhold. Disse resultater tyder på, at en praksisnær tilgang med fokus på funktionel sproganvendelse understøtter elevernes oplevelse af fremmedsprog som brugbart og meningsfuldt.

Evalueringen viser også, at eleverne har tilegnet sig ny viden om den plantebaserede kosts klimamæssige betydning. Ca. to tredjedele vurderede, at forløbet havde bidraget med ny viden på dette område, og en femtedel vurderede udbyttet som meget højt. Dermed understøtter forløbet ikke blot sprogfaglige og praktiske mål, men også et tværgående dannelsesperspektiv.

Motivationen for at arbejde med tysk i madkundskab blev vurderet positivt af tre fjerdedele af eleverne. En fjerdedel vurderede det som meget motiverende, hvilket vidner om, at den praksisbaserede og tematiske tilgang skaber engagement og øget relevans i sprogfagsundervisningen. Endelig vurderede langt de fleste elever opgavernes svarhedsgrad som passende, hvilket peger på en god balancering mellem faglige krav og tilpasning til elevernes niveau.

4.2.1.3 Fælles konklusion

På tværs af begge forløb viser elevernes evalueringer, at CLIL-tilgangen med integration af tysk og madkundskab har haft en positiv effekt på både sproglig tilegnelse, fagligt udbytte og motivation. Især aktiviteter med praktisk, visuel og funktionel karakter – såsom madlavning, opskriftsarbejde og videoformidling – har været stærkt engagerende og læringsfremmende. Ordforrådsarbejde og opskriftsforståelse vurderes konsekvent som relevante, mens den mundtlige dimension fremstår som det mest udfordrende element, men også det element som eleverne gerne vil arbejde med. Evalueringerne peger samlet set på, at tværfaglige CLIL-inspirerede forløb har stort potentiale, særligt når de kombinerer klare sproglige mål med praksisnære og produktorienterede undervisningsformer, og når eleverne understøttes med stilladsering og trygge rammer for sproglig deltagelse.

De to CLIL-inspirerede undervisningsforløb kan tilgås i følgende mapper:

 **Smag på sprog - Sprache geht durch den Magen**

 **Smag på sprog - Gesund und klimaschonend essen**

4.2.2 Lærerperspektiv

Lærernes evalueringer af *Smag på Sprog*-projektet peger på en overvejende positiv oplevelse af forløbene. De vurderer, at de tværfaglige CLIL-inspirerede aktiviteter har haft stor værdi både fagligt og pædagogisk, særligt gennem de praktiske, elevinvolverende opgaver, hvor tysk sprog integreres i madkundskab. Lærerne fremhæver, at eleverne virkede særligt engagerede og motiverede i de dele af undervisningen, hvor sproget blev anvendt i meningsfulde sammenhænge, såsom opskriftsforståelse, madlavning, rollespil og videoproduktion.

Lærerne fremhævede, at eleverne udviste høj motivation, særligt i forbindelse med selve madlavningen. I de praktiske grupper, hvor elever med forskellige sproglige forudsætninger arbejdede sammen, oplevede lærerne, at elever med mindre sprogfaglig selvtilid kunne træde i karakter gennem deres kompetencer inden for madkundskab. Dette gav dem mulighed for at bidrage meningsfuldt til fællesskabet og skabe en oplevelse af faglig succes, som i flere tilfælde ser ud til at have styrket deres mod og deltagelse i de sproglige aktiviteter.

Lærerne udtrykte desuden stor begejstring for de afsluttende elevproduktioner i begge forløb – henholdsvis videoopskrifterne og reklamefilmene. Videoopskrifterne dokumenterede, at de fleste elever i høj grad beherskede det centrale ordforråd, der havde været i fokus undervejs i forløbet. Reklamefilmene overraskede positivt ved at kombinere sproglig korrekthed med stor kreativitet og opfindsomhed, og viste tydeligt elevernes evne til at anvende sproget mundtligt i en engagerende og meningsfuld kontekst.

Lærerne peger på, at vejledningen var fagligt solide, men med fordel kunne være kortere og mere overskuelige - en vigtig læring i forhold til at balancere detaljerigdom med anvendelighed i praksis. Lærerne fremsættede desuden ønsket om endnu mere mundtlighed i forløbene, da dette bliver oplevet som særlig relevant og motiverende af både lærere og elever.

4.2.3 Sprogvejlederens observationer

Sprogfagsvejlederens observationer under afprøvningen af *Smag på Sprog*-forløbene peger på, at eleverne generelt mødte aktiviteterne med nysgerrighed og engagement. Den praktiske ramme skabte autentiske og meningsfulde situationer for sprogbrug, fx i arbejdet med opskrifter, udregning af makronæringsstoffer ved hjælp af en digital beregner, præsentationer og rollespil omkring madbestilling. Det kontekstnære og anvendelsesorienterede udgangspunkt virkede motiverende og gjorde sproget funktionelt for eleverne.

Ordforrådstilegnelsen blev styrket gennem gentagelser, praktiske anvendelser og autentisk sprogbrug i opskrifter, menukort og madpræsentationer. Her viste den CLIL-inspirerede tilgang sin styrke ved at gøre sprog til redskab frem for mål i sig selv. Mundtlighed var et centralt fokusområde i begge forløb. Eleverne oplevede det som krævende, men observationer viste, at mange alligevel deltog aktivt, især når opgaverne var tryghedsskabende og kontekstnære. Stilladsering viste sig i den forbindelse som en afgørende faktor. Når opgaverne blev tydeligt struktureret og støttet, lykkedes det både fagligt stærke og mindre rutinerede elever at anvende deres ordforråd og deltage aktivt i mundtlig kommunikation. Dette peger på, at CLIL-tilgangen med vægt på stilladsering kan bidrage til at fremme både deltagelse og sproglig udvikling på tværs af elevgrupper.

Hvis man sammenholder lærernes observationer med elevernes spørgeskemasvar, fremgår det, at eleverne ofte undervurderer deres egne sproglige kompetencer – særligt i forhold til mundtlighed. Dette er et velkendt fænomen i fremmedsprogdidaktikken, hvor forskning har vist, at elever ikke altid er i stand til præcist at vurdere deres egne produktive færdigheder (Johnson, 2018). Derfor er det væsentligt at supplere kvantitative elevdata med lærernes kvalificerede observationer og vurderinger. I *Smag på Sprog* pegede lærere og sprogfagsvejleder samstemmende på, at også sprogligt usikre elever lykkedes med at kommunikere på tysk, når undervisningen var tydeligt rammesat og understøttet med sproglige hjælpemidler. Det viser, hvor stor betydning det har, at undervisningen er godt rammesat og giver alle elever mulighed for at være med.

4.2.4 Konklusion

Den samlede evaluering af *Smag på Sprog*-forløbene viser et entydigt billede af, at en CLIL-inspireret tilgang, hvor tysk integreres i madkundskab, styrker elevernes sproglige udvikling, faglige udbytte og motivation. Praktiske, kontekstnære aktiviteter – især med fokus på ordforråd og mundtlighed – skaber engagerende læringsmiljøer, hvor alle elever får mulighed for at deltage og lykkes. Stilladsering og tydelig rammesætning er afgørende for at sikre sproglig progression og inklusion.

4.3 Evaluering af læringsfællesskabet

4.3.1 Lærernes evaluering

Evalueringerne viser, at lærerne generelt oplevede samarbejdet i det tværfaglige læringsfællesskab som meningsfuldt og fagligt udbytterigt – både i forhold til egen professionsudvikling og elevernes læring. Det at arbejde praksisnært og på tværs af fag blev af flere fremhævet som motiverende, fordi det muliggør en mere kontekstnær og anvendelsesorienteret undervisning. Som en lærer udtrykker det: *"Det er motiverende at arbejde mere praktisk, og eleverne tilegner sig sprog på den måde."*

Samarbejdet blev oplevet som idegenererende og engagerende, præget af ligeværdig arbejdsdeling og gensidig respekt. Lærerne fremhæver, at det var *"fint, at jeg tog mig af sprogdelen, og kollegaen stod for madindkøbene"*, og at alle *"kom med idéer og inspirationsmateriale"*. Det tværfaglige samarbejde brød med faglig isolation, især for sprogfagene, der traditionelt står mere alene i skolesammenhæng. En lærer pointerer, at *"det normalt er svært for sprogfagslærere at indgå i samarbejder – men her var der en fælles forståelsesramme fra starten."*

En vigtig forudsætning for lærernes deltagelse og engagement var strukturel understøttelse – særligt i form af tildelte timer og anerkendelse af den ekstra arbejdsbyrde. *"Det havde stor betydning, da det også krævede nogle ekstra møder for at afprøve det en første gang,"* bemærker en lærer, mens en anden fastslår: *"Det kan ikke lade sig gøre uden en tovholder – og han/ hun SKAL få ekstra timer, da [der] er ret meget arbejde i det!"* Projektets finansiering og rammesætning blev dermed oplevet som afgørende for kvalitet og gennemførelse.

Sprogfagsvejlederens rolle som didaktisk tovholder blev ligeledes vurderet som central. Evnen til at skabe overblik, samle idéer og strukturere forløbene gav tryghed i udviklingsprocessen og fremdrift i projektet: *"Det var en stor indsats at skrive vejledningerne, og det var afgørende for at gennemføre undervisningen."*

Selv om projektet krævede en ekstra indsats, oplevede lærerne det som fagligt inspirerende og værdiskabende. De praktiske og elevinddragende aktiviteter – som madlavning, opskriftsarbejde og videoformidling – blev vurderet som særligt motiverende. Sproglærerne udtrykker desuden ønsket om at fortsætte det tværfaglige arbejde med andre fag: *"Jeg kunne godt tænke mig at lave flere tværfaglige forløb med andre fag."*

For at denne undervisningsform kan blive en varig og integreret del af skolens pædagogiske praksis, fremhæver lærerne behovet for en strukturel og systematisk forankring af tværfaglige CLIL-inspirerede forløb. Som en lærer udtrykker det: "Man skal have mulighed for at finde samarbejdspartnere – det sker ikke bare i fritiden." Ledelsens opbakning, didaktisk udviklingsarbejde og en klar organisering er ifølge lærerne afgørende for, at denne type undervisning og samarbejde kan vokse og blive en del af skolens fælles læringskultur. Lærerne foreslår, at pædagogiske weekender anvendes til kompetenceudvikling med relevante kurser, tid til fælles forberedelse og strukturerede møder i tværfaglige læringsfællesskaber. På denne måde kan samarbejdet omkring CLIL-forløb ikke blot styrkes, men også indlejres som en naturlig del af skolens praksis og professionelle udvikling. Desuden foreslår de, at samarbejdet integreres i temauger, at der afsættes tid til fælles planlægning i løbet af skoleåret, og at der etableres faste samarbejdspartnere.

4.3.2 Sprogfagsvejlederens evaluering

Sprogfagsvejlederens evaluering peger på, at det tværfaglige læringsfællesskab i *Smag på Sprog*-projektet havde en tydelig faglig værdi og blev oplevet som meningsfuld af deltagerne. Særligt sprogfagslærerne udtrykte, at samarbejdet gav en sjælden mulighed for at træde ud af sprogfagernes ofte isolerede placering i skolestrukturen og indgå i dialog med andre fag. Introduktionen til CLIL-tilgangen som fælles fagdidaktisk ramme bidrog til en fælles forståelse og skabte et udgangspunkt for ligeværdigt samarbejde. Planlægningen af forløbene med udgangspunkt i begge fags *Førenklede Fælles Mål* skabte tryghed og overblik i forhold til at opnå relevante faglige mål i begge fag. Lærerne bidrog aktivt og udviste høj motivation for at afprøve nye former for undervisning, hvilket vidner om en stærk faglig synergi og det var tydeligt at læringsfællesskabet fungerede som en ramme for både kollegial udvikling og didaktisk innovation.

4.4 Sprogvejlederens rolle

Sprogfagsvejlederen spillede en central rolle i at facilitere og strukturere samarbejdet. Gennem tydelig målorientering, koordinering og rammesætning blev arbejdet i fællesskabet båret frem på en måde, som sikrede fremdrift og progression i udviklingen af forløbene.

Sprogfagsvejlederen varetog desuden den mest arbejdstunge rolle i projektet, med ansvar for koordinering, overblik og udvikling af undervisningsmaterialer. Fraværet af eksisterende og anvendelige CLIL-materialer betyder, at netop materialetilrettelæggelsen bliver et centralt og tidskrævende aspekt i tværfaglige læringsfællesskaber. Denne opgave kan udgøre en barriere for implementeringen af lignende projekter, hvis ikke de involverede parter tildeles tilstrækkelig tid og ressourcer til forberedelse og udvikling.

5. Resultater

De forventede resultater for *Smag på Sprog*-projektet var følgende:

1. Identifikation af nøgleelementer for et succesfuldt tværfagligt samarbejde mellem sprogfagsvejledere, sprog- og madkundskabslærere.
2. Formulering af praksisanbefalinger baseret på erfaringer fra projektet, med fokus på at styrke samarbejdet på tværs af fagene og implementeringen af CLIL tilgangen i sprogfag og praktiske fag.
3. Udvikling og afprøvning af to eksemplariske CLIL-inspirerede forløb i tysk/madkundskab på 7. klassetrin, med tilhørende evaluering af den oplevede effekt, som forventedes at være positiv mht. elevernes læring og motivation.

Projektet *Smag på Sprog* har i høj grad levet op til disse forventede resultater. Gennem hele projektperioden er der identificeret en række nøgleelementer, der understøtter et velfungerende tværfagligt samarbejde mellem sprogfagsvejleder, sproglærere og madkundskabslærere. Centralt for samarbejdets succes var en tydelig rollefordeling, en delt forståelse af CLIL tilgangen som didaktisk ramme, samt en strukturel forankring i form af tildelte timer og ledelsesmæssig opbakning.

Særligt sprogfagsvejlederens rolle har vist sig at være helt afgørende for projektets fremdrift og faglige kvalitet. Som koordinator, facilitator og didaktisk garant stod sprogfagsvejlederen for både den faglige rammesætning og det organisatoriske overblik. Det var vejlederen, der oversatte CLIL-teori til praksis, initierede samarbejdet og udviklede undervisningsmaterialet i tæt dialog med faglærerne. Uden denne centrale funktion – og den tid og støtte, der fulgte med – ville projektets progression og forankring have været vanskelig at realisere.

Der blev med succes udviklet og afprøvet to CLIL-inspirerede undervisningsforløb i 7. klasse, som på meningsfuld vis integrerede faglige mål fra både tysk og madkundskab. Begge forløb blev planlagt med udgangspunkt i Forenklede Fælles Mål og understøttede centrale fremmedsprogsdidaktiske temaer som ordforrådstilegnelse og mundtlighed.

De to CLIL-inspirerede undervisningsforløb kan tilgås i følgende mappe:

https://drive.google.com/drive/folders/13eG6FhV9lasOZ_Ynr-BleaStNN-G1E5Q?usp=drive_link

Evalueringen viser, at eleverne oplevede et øget udbytte af undervisningen, både sprogligt og fagligt. De fleste elever vurderede aktiviteterne som relevante og motiverende, især når undervisningen tog afsæt i praktiske og produktorienterede opgaver, som madlavning og videoformidling. Lærerobservationer og elevprodukter dokumenterede, at eleverne i praksis formåede at anvende det tilegnede sprog funktionelt, selvom de selv undertiden undervurderede deres sproglige kompetencer.

Samarbejdet i det tværfaglige læringsfællesskab blev af deltagerne vurderet som fagligt inspirerende og udviklende. Den fælles planlægning og sparring skabte grundlag for et ligeværdigt og produktivt samarbejde, hvor både sprog- og madkundskabslærere oplevede øget motivation og indsigt i hinandens fagligheder.

Endelig resulterede projektet i formuleringen af konkrete praksisanbefalinger, der kan anvendes i videre implementering af CLIL-inspirerede forløb i andre fag og kontekster. Anbefalingerne omfatter bl.a. brug af sprogfagsvejleder som tovholder, behovet for strukturel forankring, og betydningen af overskuelige og anvendelsesorienterede undervisningsmaterialer.

5.1 Praksisanbefalinger

Følgende praksisanbefalinger er baseret på erfaringerne fra projektet *Smag på Sprog*, og peger på, hvad der skal til for at lykkes med tværfagligt læringsfællesskab og praksisnære CLIL-inspirerede forløb.

1. Skab organisatorisk og ledelsesmæssig forankring

Tværfaglige læringsfællesskaber samt CLIL-inspireret undervisning kræver strukturel støtte. Skolens ledelse bør aktivt prioritere indsatsen ved at sikre tid, synliggøre formålet og skabe rammer, der fremmer samarbejde på tværs af fag.

2. Tilbyd fælles introduktion til CLIL-metoden

Lærerne skal have en fælles forståelse af CLIL-didaktik. Et kort, praksisnært kursus med fokus på teori og konkrete undervisningseksempler fremmer fælles begrebsapparat og enighed om tilgangen.

3. Afsæt tid i opgaveoversigten

Tværfagligt udviklingsarbejde forudsætter ressourcer. Timer til planlægning, materialefremstilling og mødeaktivitet bør indgå i lærernes arbejdsplan, så samarbejdet bliver bæredygtigt og ikke beror på frivillighed.

4. Udpeg en koordinator med sproglig og didaktisk ekspertise

Et vellykket samarbejde kræver overblik og faglig retning. En sprogfagsvejleder eller tilsvarende person kan sikre kontinuitet, kvalitet og sammenhæng i udviklingen af tværfaglige forløb.

5. Start med en fælles afklaring af formål og læringsmål

En fælles afklaring af samarbejdets formål og læringsmål i de involverede fag skaber retning og sikrer, at begge fag bidrager meningsfuldt og ligeværdigt til undervisningen.

6. Etabler faste planlægningsmøder med tydelig struktur

Gentagne møder med klar dagsorden og opfølgning er afgørende for fremdrift og kvalitet i samarbejdet. Fælles refleksion og koordinering skaber et velfungerende læringsfællesskab.

7. Arbejd med sprog i meningsfulde og praksisnære aktiviteter – og prioritér mundtlighed højt

I CLIL-inspirerede forløb styrker aktiviteter, hvor eleverne bruger sproget i konkrete, praksisnære situationer, både funktionel sprogtilegnelse og engagement. Mundtlighed spiller en særlig rolle i elevernes sproglige udvikling og bør prioriteres højt gennem hele forløbet.

8. Brug tydelig stilladsering – især ved mundtlighed

Eleverne skal støttes i at bruge fremmedsprog aktivt. Stilladsering med visuelle hjælpemidler, eksempler og chunks sikrer, at også mindre sprogligt stærke elever kan deltage trygt.

9. Udarbejd kortfattede og brugervenlige lærervejledninger

Materialer skal være konkrete og nemme at anvende i undervisningen. Lærervejledninger bør fokusere på det væsentlige, være handlingsorienterede og koblet til faglige mål i begge fag.

10. Dokumentér og del erfaringer for at sikre videndeling og bæredygtighed.

Erfaringer, der dokumenteres og deles, styrker fælles læring i organisationen og øger muligheden for, at forløbene kan gentages og videreudvikles.

6. Diskussion

Erfaringerne fra *Smag på Sprog* peger på, at CLIL-tilgangen har et betydeligt potentiale i grundskolens fremmedsprogsundervisning, særligt når den integreres i praksisfag som madkundskab. Projektet demonstrerer, hvordan sprogindlæring kan styrkes gennem meningsfulde, konkrete aktiviteter, hvor eleverne bruger sproget i funktionelle og autentiske sammenhænge. Dette er i tråd med både forskningsbaserede anbefalinger og politiske målsætninger om mere praksisnær og varieret undervisning (Lund et al., 2023; UMV, n.d.).

Særligt tydeligt er det, at ordforrådsindlæring og mundtlighed styrkes, når de kobles til aktiviteter, hvor eleverne har en rolle og en praktisk opgave. Observationerne viser, at selv usikre elever lykkes, når rammesætningen er tydelig og stilladseringen gennemtænkt. Samtidig peger evalueringerne på, at elevernes selv vurdering af sproglige kompetencer ikke altid stemmer overens med deres faktiske formåen, hvilket understreger værdien af at inddrage lærerens vurdering i evalueringen af elevudbytte.

Det tværfaglige samarbejde har ikke blot fremmet udviklingen af undervisningsforløb, men også styrket lærernes faglige refleksion og motivation. Især sprogfagslærere oplevede det som meningsfuldt at træde ud af deres faglige isolation og bidrage til et fællesskab med delt ansvar og fælles mål. Dette understøtter tidligere forskning i professionelle læringsfællesskaber (Hargreaves & Fullan, 2012).

Dog viser projektet også, at implementering af CLIL-forløb er ressourcekrævende. Udvikling af materiale, koordinering og stilladsering tager tid, og der er behov for strukturel understøttelse, særligt i form af frikøb og ledelsesmæssig forankring. Uden disse rammer risikerer projekter som dette at blive kortvarige og personbårne snarere end institutionelt forankrede.

Samlet set understreger diskussionen, at CLIL-baserede forløb kan bidrage til både faglig progression og øget elevengagement, men at succesfuld implementering kræver pædagogisk ledelse, didaktisk vejledning og organisatorisk opbakning.

7. Konklusion og perspektivering

Smag på Sprog har demonstreret, hvordan en CLIL-inspireret tilgang kan revitalisere fremmedsprogsundervisningen ved at skabe rammer for meningsfuld, anvendelsesorienteret læring. Projektet har vist, at et tværfagligt læringsfællesskab, mellem sprogfag og praksisfag som madkundskab, kan bidrage til højere motivation, øget fagligt udbytte og styrket elevdeltagelse. Et velfungerende tværfagligt læringsfællesskab, understøttet af en sprogfagsvejleder og strukturel opbakning, har vist sig at være en nøgle til succes.

Samarbejdet i det tværfaglige læringsfællesskab blev oplevet som fagligt berigende. Det fremhæves, at en tydelig struktur, frikøbte timer og en dedikeret sprogfagsvejleder/tovholder er vigtige forudsætninger for, at sådanne projekter lykkes.

Projektets erfaringer peger desuden på, at CLIL-inspireret undervisning i grundskolen med fordel kan udvides til andre sprogfag og fagkombinationer. Særligt fag som billedkunst, håndværk og design, idræt og naturfag kunne med fordel integreres med sprogfag, så eleverne i højere grad oplever sproget som et anvendeligt redskab.

Hvis CLIL-inspirerede forløb skal bredt implementeres, anbefales det, at:

- ledelsen på de enkelte skoler understøtter tværfaglighed aktivt
- der afsættes tid og ressourcer i lærernes opgaveoversigt
- lærerne tilbydes fælles oplæring i CLIL-metoden
- materialer og erfaringer deles systematisk på tværs af skoler

En central målsætning i projektet var at undersøge, hvilken rolle sprogfagsvejlederen kan spille i et tværfagligt udviklingsarbejde i grundskolen. Projektet har tydeliggjort, at vejlederen med sin didaktiske og sproglige ekspertise kan fungere som både procesleder, sparringspartner og faglig garant i udviklingen af tværfaglige forløb. I projektet bidrog vejlederen med struktur, mødefacilitering og udvikling af materialer, og fungerede som brobygger mellem de deltagende fag og lærere.

Sprogfagsvejledere bør inddrages som nøglepersoner i fremtidig skoleudvikling, fordi de har en central rolle i at koble sproglig og faglig læring i tværfaglige sammenhænge. Med deres didaktiske indsigt og sprogfaglige ekspertise kan de støtte lærere i at integrere sprog på meningsfuld vis i andre fag. Konkret kan sprogfagsvejlederen bidrage ved at:

- tilrettelægge og facilitere fælles planlægningsmøder med fokus på sproglige mål, stilladsering og progression
- kvalitetssikre det sproglige indhold i undervisningsmaterialer og aktiviteter
- fungere som sparringspartner og tovholder i udviklingen af CLIL-inspirerede forløb
- understøtte evaluering og refleksion over sprogindlæring i praksisfag
- skabe forbindelser mellem forskningsbaseret viden og pædagogisk praksis

Derved bliver sprogfagsvejlederen et bindeled mellem fag, lærere og skoleledelse – og en vigtig aktør i udviklingen af en fælles faglig retning for sprogundervisningen.

Projektets erfaringer og resultater giver således et solidt grundlag for videreudvikling og udbredelse af CLIL-inspirerede undervisningsforløb i grundskolen. Med de rette rammer, ressourcer og pædagogisk ledelse kan CLIL-tilgangen fremme både sproglig og faglig læring i en praksisnær og motiverende undervisningsform.

Jeg takker de medvirkende lærere og elever for deres store engagement og skolens ledelse for støtte og opbakning. Det er mit håb, at rapporten vil kunne inspirere andre til at arbejde med tværfaglige sprogprojekter i folkeskolen.

8. Bibliography

- Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). CLIL as a theoretical concept. In *CLIL: Content and Language Integrated Learning*. Cambridge University Press.
- Fogh-Nielsen, G. (2011). Vejledningsdidaktiske grundbegreber og -positioner. In P. Plant, G. Fogh-Nielsen, & F. T. Hansen (Eds.), *Vejledningsdidaktik* (pp. 9–38). Schultz.
- Johnson, K. (2018). *An Introduction to Foreign Language Learning and Teaching*. Routledge.
- Lund, B. S., Jakobsen, S. A., Skovgaard, M., & Kjærsgaard, W. H. (2023). *Elevperspektiver på fremmedsprog fra grundskole til gymnasium – En motivations- og barriereanalyse*. <https://viden.ncff.dk/>.
<https://viden.ncff.dk/ncff/elevperspektiver-paa-fremmedsprog-fra-grundskole-til-gymnasium>
- Montalto, A. S., Walter, L., Theodorou, M., & Chrysanthou, K. (n.d.). *CLIL guidebook*. CLIL4U.
- NCFF. (2023a). *Pixi om Mundtlighed – Inspiration til at arbejde med elevernes mundtlige sprogfærdighed*.
<https://viden.ncff.dk/>. <https://viden.ncff.dk/ncff/pixi-om-mundtlighed>
- NCFF. (2023b). *Pixi om Ordforrådstilegnelse – Inspiration til arbejdet med ordforråd i fremmedsprogsundervisningen*. <https://viden.ncff.dk/>.
<https://viden.ncff.dk/ncff/pixi-om-ordforraad>
- Skovbo, H. L., & Nybo, T. (2019). *Det gode PLF*. Dafolo.
- UMV. (n.d.). *Ny aftale om folkeskolen*. Retrieved May 28, 2025, from
<https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2024/mar/240319-ny-aftale-om-folkeskolen>
- Westmark, T., Nissen, D., Offenbergh, L., & Lund-Jacobsen, D. (2012). *Konsulent - men hvordan?: narrativt konsulentarbejde i praksis*. Akademisk Forlag.

Bilag

Bilag 1:

De to CLIL-inspirerede undervisningsforløb kan tilgås i følgende mapper:

- ▢ Smag på sprog - Sprache geht durch den Magen
- ▢ Smag på sprog - Gesund und klimaschonend essen

Praksisanbefalinger baseret på erfaringer fra projektet Smag på sprog

På baggrund af erfaringerne fra projektet *Smag på sprog* opstilles her en række konkrete anbefalinger til lærere og ledere, der ønsker at etablere og gennemføre et tværfagligt samarbejde mellem sprogfag og andre praktiske fag i grundskolen:

1. Skab organisatorisk og ledelsesmæssig forankring

Tværfaglige læringsfællesskaber samt CLIL-inspireret undervisning kræver strukturel støtte. Skolens ledelse bør aktivt prioritere indsatsen ved at sikre tid, synliggøre formålet og skabe rammer, der fremmer samarbejde på tværs af fag.

2. Tilbyd fælles introduktion til CLIL-metoden

Lærerne skal have en fælles forståelse af CLIL-didaktik. Et kort, praksisnært kursus med fokus på teori og konkrete undervisningseksempler fremmer fælles begrebsapparat og enighed om tilgangen.

3. Afsæt tid i opgaveoversigten

Tværfagligt udviklingsarbejde forudsætter ressourcer. Timer til planlægning, materialefremstilling og mødeaktivitet bør indgå i lærernes arbejdsplan, så samarbejdet bliver bæredygtigt og ikke beror på frivillighed.

4. Udpeg en koordinator med sproglig og didaktisk ekspertise

Et vellykket samarbejde kræver overblik og faglig retning. En sprogfagsvejleder eller tilsvarende person kan sikre kontinuitet, kvalitet og sammenhæng i udviklingen af tværfaglige CLIL-inspirerede forløb.

5. Start med en fælles afklaring af formål og læringsmål

En fælles afklaring af samarbejdets formål og læringsmål i de involverede fag skaber retning og sikrer, at begge fag bidrager meningsfuldt og ligeværdigt til undervisningen.

6. Etabler faste planlægningsmøder med tydelig struktur

Gentagne møder med klar dagsorden og opfølgning er afgørende for fremdrift og kvalitet i samarbejdet. Fælles refleksion og koordinering skaber et velfungerende læringsfællesskab.

7. Arbejd med sprog i meningsfulde og praksisnære aktiviteter – og prioritér mundtlighed højt

I CLIL-inspirerede forløb styrker aktiviteter, hvor eleverne bruger sproget i konkrete, kreative og praksisnære situationer, både funktionel sprogtilegnelse og engagement. Mundtlighed spiller en særlig rolle i elevernes sproglige udvikling og bør prioriteres højt gennem hele forløbet.

8. Brug tydelig stilladsering – især ved mundtlighed

Eleverne skal støttes i at bruge fremmedsprog aktivt. Stilladsering med visuelle hjælpemidler, eksempler og chunks sikrer, at også mindre sprogligt stærke elever kan deltage trygt.

9. Udarbejd kortfattede og brugervenlige lærervejledninger

Materialer skal være konkrete og nemme at anvende i undervisningen. Lærervejledninger bør fokusere på det væsentlige, være handlingsorienterede og koblet til faglige mål i begge fag.

10. Dokumentér og del erfaringer for at sikre videndeling og bæredygtighed.

Erfaringer, der dokumenteres og deles, styrker fælles læring i organisationen og øger muligheden for, at forløbene kan gentages og videreudvikles.